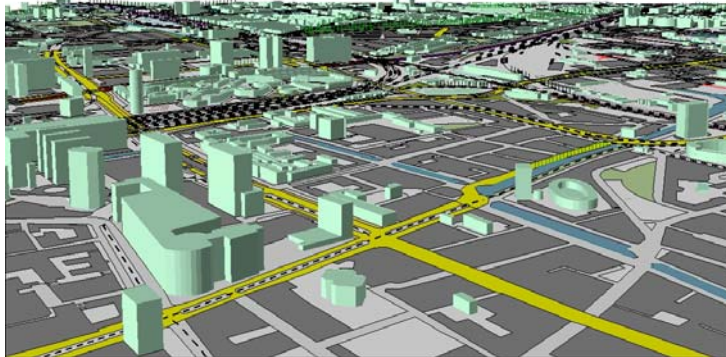

Inwinning van 3D topografie

Sander Oude Elberink

George Vosselman

28 april 2006

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR GEO-INFORMATION SCIENCE AND EARTH OBSERVATION

Inhoud

- Inleiding
- 3D Reconstructie
  - Doel
  - Voorbereiding
  - Datafusie
  - Test: Prins Claus Plein
- Problemen
- Toekomstplannen

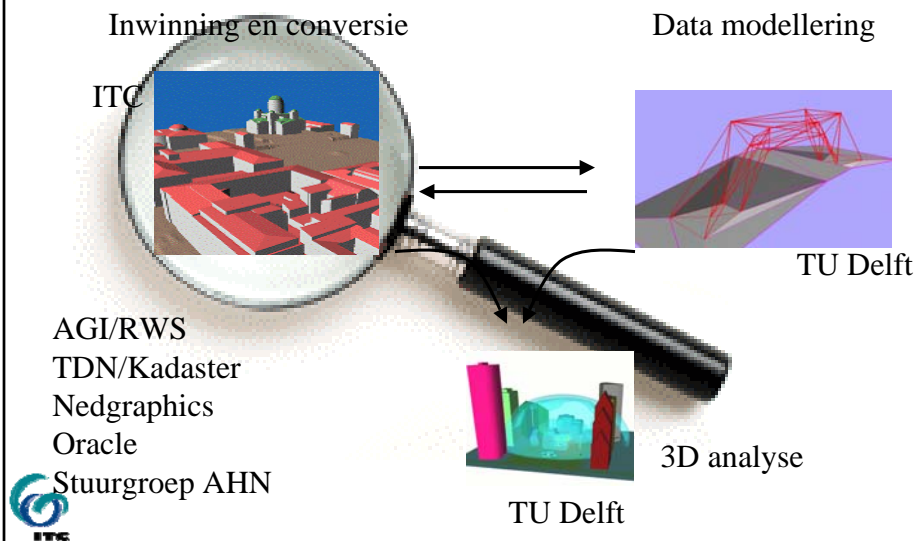

Inleiding: het belang

- Phd onderzoek "Inwinning en conversie"
- **Vraag** 3D topografie groeit
  - Meervoudig ruimtegebruik
  - Voor 3D analyses zijn 3D modellen nodig
  - Toegankelijkheid 3D data verbetert
- **Aanbod** ruwe 3D data groeit
- Automatisering is gewenst

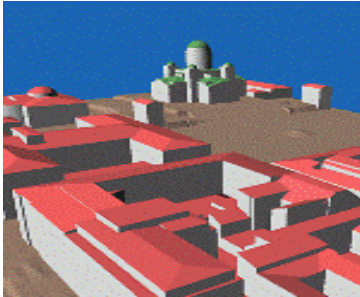

Inleiding: plaats in project

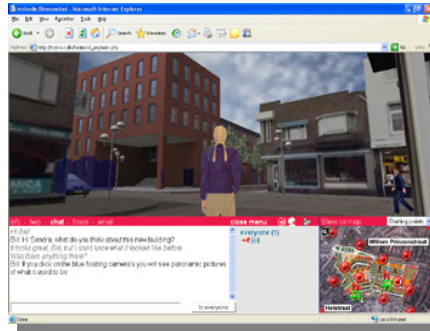

Inleiding: link met RGI-project RGI-013

3D topografie

Virtual reality voor stedelijke planning en veiligheid

ITC, TU Delft,
Oranjewoud, Cebra,
Cyclomedia

Literatuurstudie

- Inwinmethodes:
  - Fotogrammetrie
    - + lijnen/punten,
    - Lastig te automatiseren
  - Laseraltimetrie
    - + vlakken, automatische verwerking,
    - objectgrenzen, classificatie
- Combinatie van bovenstaande of met 2D data
  - + nadelen worden 'door elkaar' opgevangen,
  - integratie niet eenvoudig

Combinatie 2D kaart en laserdata

2D kaart

- Projectie, generalisatie, classificatie
- Begrenzing objecten
- Hoogte impliciet (hoogtelijnen, schaduw, attribuut, talud, etc)

Laserdata

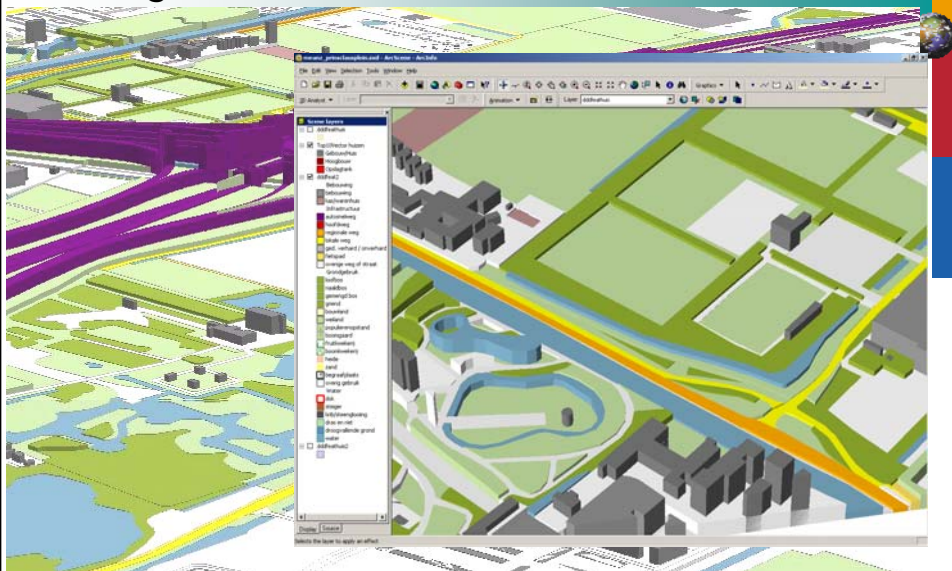
- Puntenwolk (tin -> grid)
- Eerste jaren alleen DTM
- Nu ook object-reconstructie

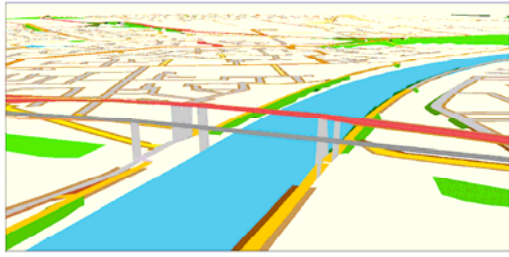
"Één-oog"

"Blind ?"

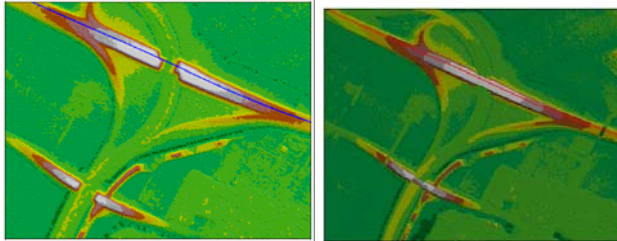
Integratie met beleid

Andermans veren (1/2)

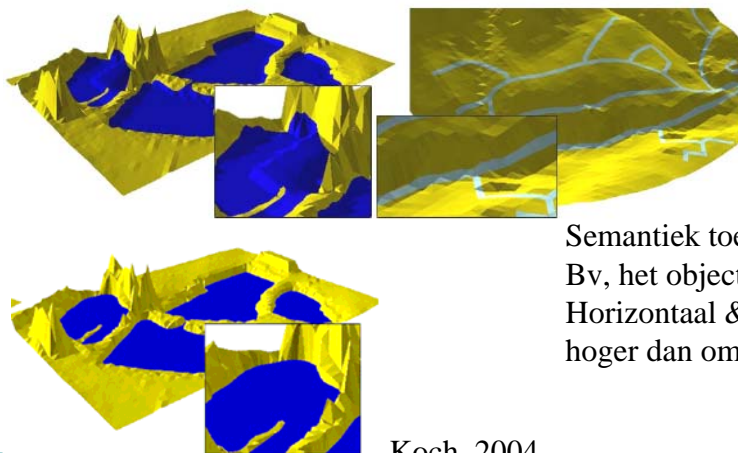
Meerdere TIN's
Terreinlaag en
viaductenlaag

Simonse, 2000

Andermans veren (2/2)

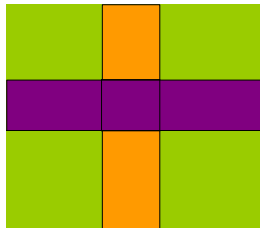
Semantiek toegevoegd:
Bv, het object 'meer':
Horizontaal &
hoger dan omgeving

Koch, 2004

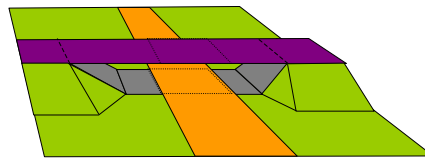

De doelstellingen

- Integratieregels en voorwaarden voor:
  - selectie &
  - verwerking van de input data
- Semantisch en geometrisch correct model
- Kwaliteitsparameters voor 3D object
- Hoge mate van automatisering

Viaduct in 2D

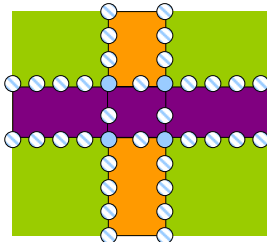
Viaduct in 3D

3D Reconstructie - de voorbereiding

2D kaart

- Verdichting kaartpunten, op objectgrenzen

Laserdata

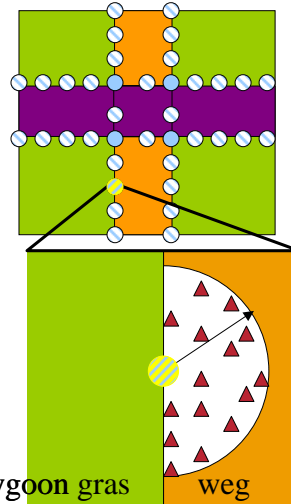
- Filteren ongewenste laserpunten
- Op basis van segmentatie
- Behoud vorm object

3D Reconstructie - de fusie (1/2)

Hoogte aan grenzen

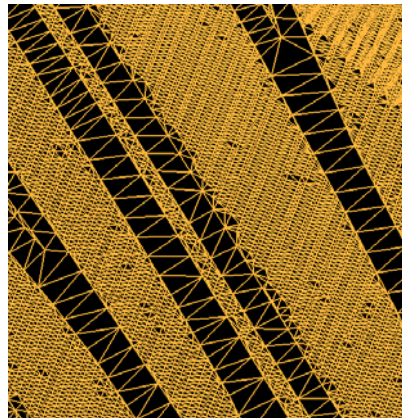
- Op elk kaartpunt
- Vanuit elk aangrenzend polygoon
- Herken hoogtesprongen
- Integreer objectkennis (water, aangrenzende wegen, etc)

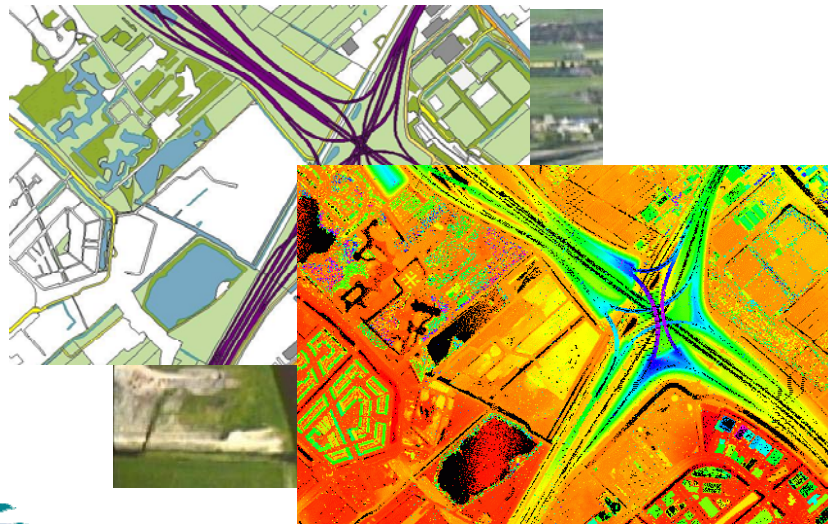
3D Reconstructie - de fusie (2/2)

Hoogte aan vlakken

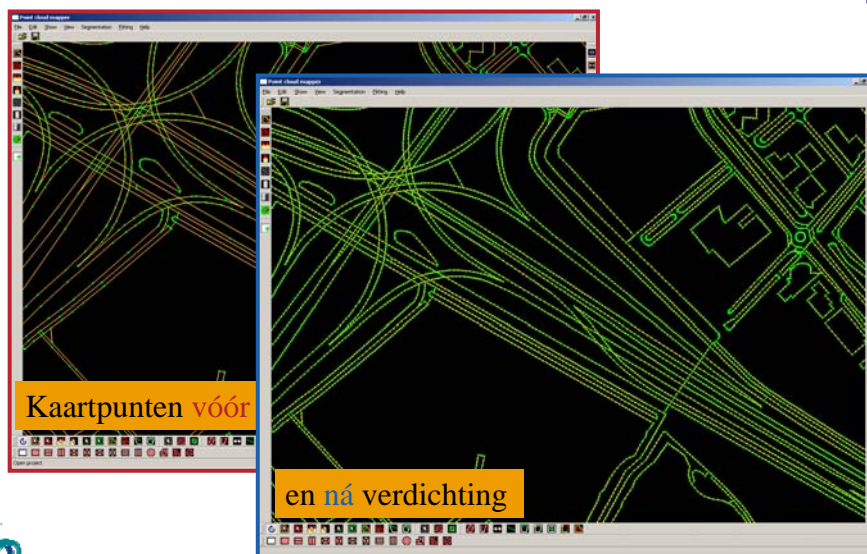
- Laserpunten bepalen de vorm binnen polygoon
- Voorlopig: TIN modellering
- Voorwaarden:
  - aansluiting aan 3D grenzen (constrained TIN)
  - + water (horizontaal), wegen (glad)

3D Reconstructie: de test (1/5)

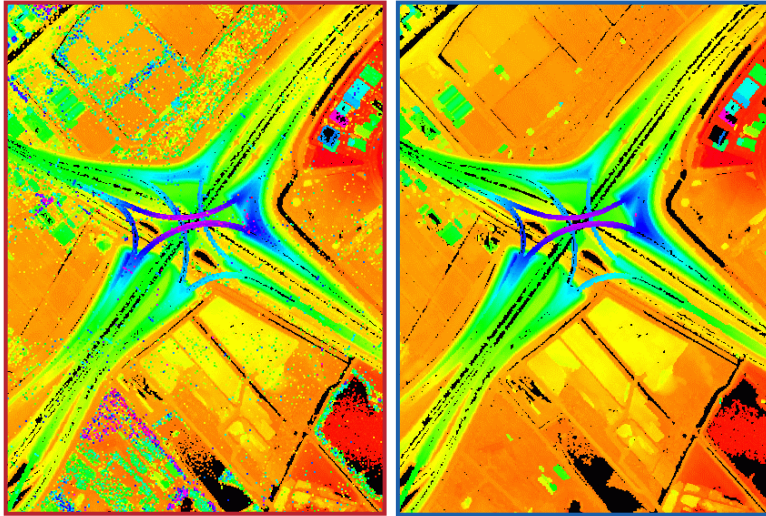

3D Reconstructie: de test (2/5)

3D Reconstructie: de test (3/5)

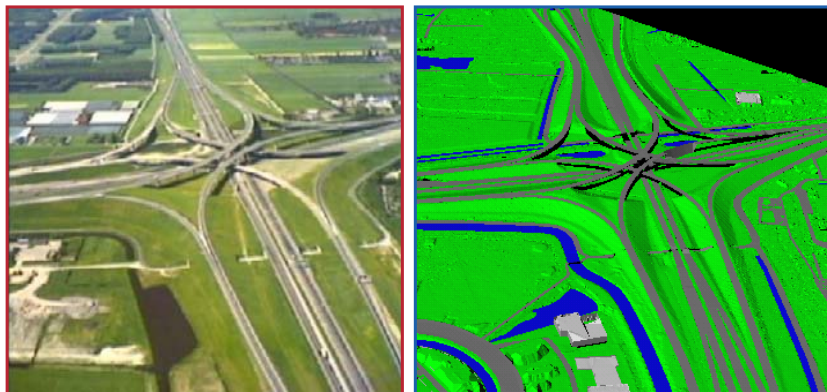

Ongefilterd

Gefilterd

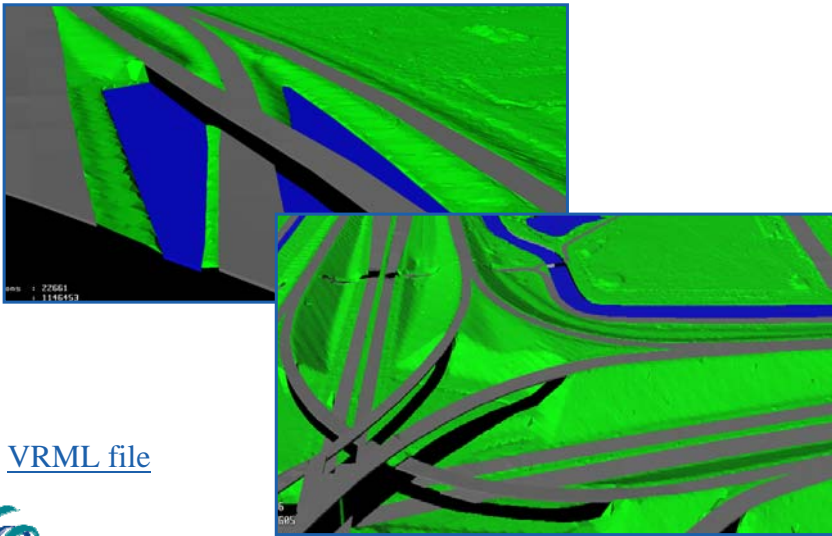
3D Reconstructie: de test (4/5)

(Situatie in 1983)

3D Reconstructie: de test (5/5)

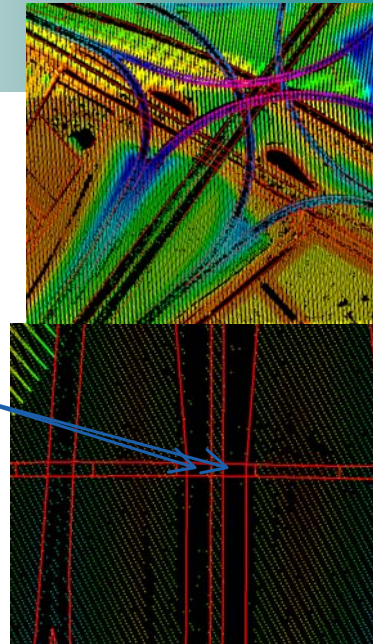
[VRML file](#)

Problemen (1/3)

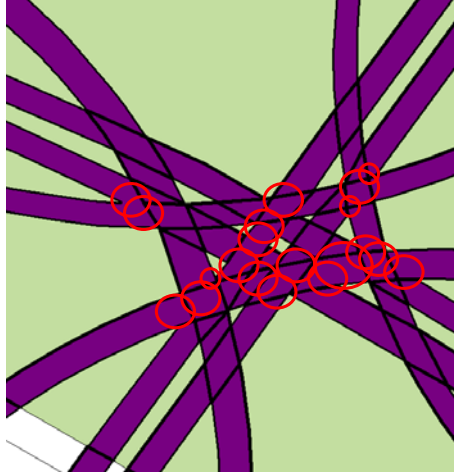
Te **weinig laserpunten**
op wegdelen

Op 'kleine' objecten
soms geen enkel
laserpunt

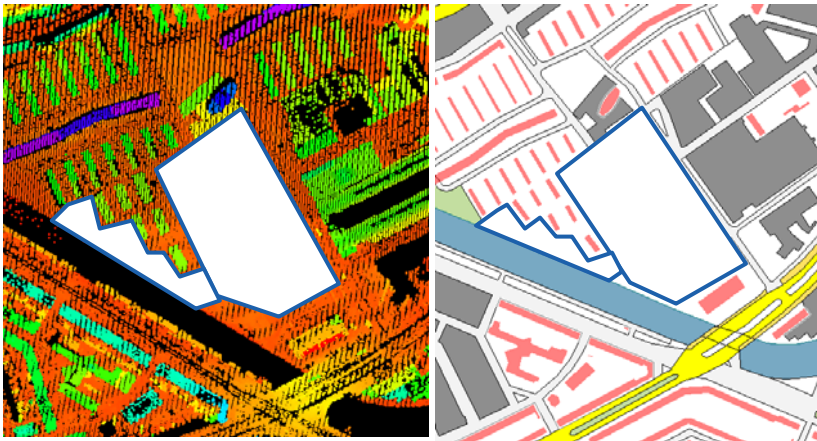
Problemen (2/3)

Ontbrekende polygoongrenzen
in 2D kaart

Problemen (3/3)

Situatie in kaart en laserdata niet gelijk

Interessante ontwikkelingen

Data:

- nieuwe AHN: hogere punt dichtheid
- TOP10NL ipv TOP10Vector

Software:

Sketchup maakt koppeling GIS en 3D model mogelijk voor iedereen

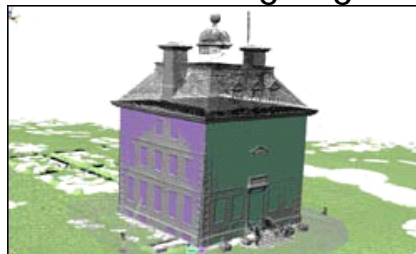

Bron: www.3dontwerpen.nl

Toekomstplannen

- Reconstructie 'verborgen' objecten
- Automatiseren reconstructie van 3D dakvormen
- Inbrengen van kennis over objectvormen
- Integratie terrestrische en vliegtuig-laseraltimetrie

Dank voor uw aandacht.

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR GEO-INFORMATION SCIENCE AND EARTH OBSERVATION

Intermediair 27 april 2006

...gen) beteren. In India haden er wel acht busen
vervullen, waarschijnlijk nog tienduizenden,
omdat ze in Bangalore net zo goed of misschien
wel beter zijn in het schrijven van software, niet

...sterdame bedrijf TomTom is marktleider in Eu-
ropa op het gebied van auto-navigatiesystemen.

Reageren? thijs.pet@intermediair.nl

Autonavigatie

De meeste Nederlanders kennen TomTom
wel, de maker van navigatiesystemen voor au-
to's die vorig jaar naar de beurs ging. Minder
bekend is dat in Nederland ook andere bedrij-
ven toonaangevend zijn op het gebied van navi-
gatie-technologie. Neem Siemens VDO Auto-
motive. Carlo van de Weijer, de directeur van
dit bedrijf voor navigatiesystemen voor auto's,
heeft niet alleen in Nederland klanten, grote
afnemers zijn merken als BMW, Opel en Audi,
en ook de meeste Franse merken. Van dat Weijer
is er overigens trots op in Eindhoven te zit-
ten. 'Hier zitten Philips en tal van spin-offs
(bedrijven die uit Philips zijn voortgekomen),
red.). Al die bedrijven doen iets heel anders,
maar ze hebben één overeenkomst: ze zijn al-
lemaal experts in het ontwikkelen van tech-
nisch complexe systemen. Ik noem ASML die
machines produceert die chips maken, of FEI
Company die elektronenmicroscopen ontwik-
kelt. Verder zien hier de medische divisie van
Philips, ontwikkelaar van medische scanners,
en Navteq die digitale kaarten maakt.'

Naast de goede kennisinfrastructuur rond
Eindhoven noemt Van de Weijer nog een sterk
punt van Nederland: de flexibele arbeids-
markt. 'Als je sommige ondernemers hoort
klagen over de volgens hen starre arbeids-

markt, zou je dat niet geloven. Maar wij zijn
erg tevreden met het arbeidsklimaat.
Ongeveer de helft van ons personeel, dat voor
driekwart uit softwareontwikkelaars bestaat,
huren wij in. Detacheringsbedrijven als Ordina
en Atlas Origin leveren ons goede, ervaren
mensen. Die hebben bijvoorbeeld eerst bij
ASML ervaring opgedaan, vervolgens gaan ze
een jaar bij ons aan de slag, waarna ze de hier
opgedane kennis weer kunnen gebruiken bij
ASML. Van zo'n flexibel systeem wordt ieder-
een beter.'

En wat als Nederland helemaal in kaart is
gebracht? Kan Siemens dan sluiten?
Van de Weijer lacht. 'Nee hoor, we zijn nooit
klaar. Zo is er behoefte aan aanvullende infor-
matie als snelheidscontroles en file-informa-
tie, niet alleen zoals nu op de snelwegen, maar
ook op secundaire wegen. En in de toekomst
zullen kaarten vaak driedimensionaal worden
afgebeeld. Er blijft altijd genoeg werk.' (PvdK)

www.intermediair.nl

ook op secundaire wegen. En in de toekomst
zullen kaarten vaak driedimensionaal worden
afgebeeld. Er blijft altijd genoeg werk.' (PvdK)

